

כו. **יש שכתבו, כשמברך ברכת הלבנה יכוין פניו לצד מזרח.**
ועיין בהערה, מה שכתבו רבותינו האחרונים להעיר בזה.

שם ה' בלבו, לצאת יד"ח דעת הרמב"ם, שהרהור כדיבור דמי [הערה 4]. ע"כ.

כשמברך ברכת הלבנה, האם יש ענין לכוין פניו לאחד מצדדי הרוחות

1. וכתב בספר יסוד ושורש העבודה (סער ט' פרק א', דלין קידוש לננה), וז"ל: "ולצד מזרח דוקא. מצאתי". וכן הובא בסידור "אוצר התפלות", וז"ל: "ישים פניו למזרח... קודם שיתחיל לברך". עכ"ל. וכך כתוב בעוד סידורים, שיש לכוין פניו לצד מזרח. ע"ש.

ויש לברר מה הטעם בזה, שצריך לברך לצד מזרח דוקא. וראיתי בשו"ת בצל החכמה (לגאון רבי נלאל שטון זצ"ל) ח"ג סי' ס"ד, שכתב להסתפק מה הטעם בזה, וז"ל: "ולענין קידוש הלבנה דכתב בסדור אוצר התפלות, ישים פניו למזרח ויישר רגליו ויראה ראייה אחת בפני הלבנה קודם שיתחיל לברך ע"ש, אם מזרח דוקא קאמר וכן הוא לכו"ע, או רק לפי שבמקומו היו מתפללין כלפי מזרח, וממילא לדידן פה באוסטריא ראוי לשים פניו למערב ע"ש". עכ"ל [וע"ע בספר צורת הלבנה סי' ד' הערה י"ב שג"כ כתב, וז"ל: "הנה לא נתבאר הטעם שצריך להיות פניו למזרח, אם הוא עפ"י קבלה, או דמדמיה לתפלה שצריך לכוין פניו לצד המזרח בארצות

אלו להיות כנגד א"י כמבואר בסי' צ"ד (וז"ל השו"ע שם: "בקומו להתפלל, אם היה עומד בחוץ לארץ יחזיר פניו כנגד ארץ ישראל וכו". עכ"ל. ופירש המ"ב סק"א, וז"ל: "פירוש, כשעומד בחוץ לארץ למזרח של ארץ ישראל, יכוין פניו למערב, שהוא כנגד א"י. וכשעומד מצד מערב, כמו במדינותינו, יהפוך פניו למזרח, וכן בכל הרוחות וכו". עכ"ל). והנפק"מ בזה, לאלה הנמצאים בא"י יפנו לצד ירושלים ולא דוקא למזרח. ואם הוא עפ"י קבלה, א"כ אין לחלק. וצ"ע". עכ"ל. ושוב ראיתי, שגם בשו"ת תשובות והנהגות ח"א סי' ר"ב כתב, וז"ל: "בסדור אוצר התפלות" מביא לברך לצד מזרח, וכנראה כוונתו לכעין תפלה שמתפללין באירופה לצד מזרח, גם ברכת קידוש הלבנה כן". עכ"ל. ולקמן יובא מה שהעיר בזה].

ושוב ראיתי, שבשו"ת לבושי מרדכי (תנינא לו"ח סי' קי"ז) כתב להעיר ע"ז, וז"ל: "ראיתי מ"ש להעיר מה שנוהגים קצת מדקדקים בעת ברכת קידוש לבנה לעמוד לצד מזרח, אם כי הלבנה בדרום, ומדברי השו"ע סי' תכ"ו משמע לעמוד לפני פני הלבנה כמ"ש תולה עיניו... והנה גם אני הייתי מרגיש כמה פעמים על הנוהגים כך ולא מצאתי טעמו של דבר

מערב יש לפנות אל מערב". עכ"ל.

וע"ע בשו"ת תשובות והנהגות הנ"ל שכתב להעיר על מש"כ בסידור "אוצר התפלות", וז"ל: "ולא ידעתי מנ"ל דבר זה, ולפי הסברא אמינא שבקידוש לבנה שמקבל פני שכינה שבמערב וכמבואר בב"ב פרק לא יחפור (דף כ"ה ע"א) ראוי לעמוד לצד מערב, ויש לעיין בשאר פוסקים מה דעתם בזה. ומאידך גיסא כאן בדרום אפריקא שמתפללין לצד צפון לכאורה ראוי לפנות לצד צפון בקידוש לבנה שהוא לצד א"י. וגם יש מקום לפנות לצד מערב ולומר הברכה אחרי שהסתכל בלבנה [שאינן מברכין עד שמתכלל], מפני שהשכינה במערב. ועיין ברמ"א סוף סי' תכ"ו שאין מקדשין הלבנה תחת הגג, והטעם, שיוצאין לחוץ כעין שיוצאין לקראת המלך ולהקביל פני השכינה. וכמו בבואי בשלום שיוצאין לדידהו למערב גם כאן כן. אבל כעת מצאתי בשו"ת בצל החכמה ח"ג סי' ס"ד.... אלא שמביא משו"ת לבושי מרדכי (תנינא או"ח סי' קי"ז), ומיסוד ושורש העבודה (סער התקיעי פ"א) שצריך לעמוד אז ברגל ישרה ולצד מזרח דוקא, והיינו מפני שמתפללין לצד מזרח ולכן באוסטרליא שמתפללין לצד מערב דעתו לעמוד בצד מערב. ולדידן (נזכרם אפריקה. ד"ע) לפי"ז ראוי לברך בצד צפון כמו בתפלה. וכיון שאין יסוד בקדמונים לברך לצד מזרח דוקא, ויש יסוד כאן לצפון או למערב, נראה שלא קפדינן שיברכו כולם לצד צפון כמו בתפלה

וכו'. ואפשר מפני זהירות שכתב בשל"ה בעת שרוקד שלא יכרע וישתחוה ח"ו רק זוקף על אצבעותיו, וידוע שזה קשה לכמה אנשים שע"כ לא יזהרו ע"כ פונים למזרח כמו בתפלה ואין חששא. כנלענ"ד. ומי שדעתו רחבה ימצא טעם הגון". עכ"ל [ויעיין בספר קידוש לבנה פ"ה הערה כ"א מש"כ על דבריו. ואכמ"ל].

וכן בשו"ת בצל החכמה הנ"ל הוסיף להעיר בזה, וז"ל: "בטור (או"ח סי' תכ"ו ס"ב) איתא, ותולה עיניו כנגדה ומיישר רגליו ומברך וכו'. ומקורו במס' סופרים (פ"כ מ"א). ועיין מ"ב (ס"ס סק"ג) מספר שכנה"ג דמשמע דעד גמר כל הסדר תולה עיניו בה. ע"ש. ואף שמנהגינו עפ"י מש"כ במג"א (ס"ס סק"ח) שלא להסתכל בה רק פעם אחת קודם הברכה ותו לא, מ"מ אינו מבואר שאח"כ יחזיר פניו לצד מזרח או לאיזה שהוא צד אחר. אמנם עיין שו"ת לבושי מרדכי (תנינא או"ח סי' קי"ז) שמזכיר שם לפנות לצד מזרח בעת קידוש הלבנה, אבל מדבריו נראה שזה לפי שהוא הצד שמתפללין כנגדו. ע"ש. גם מש"כ בס' יסוד ושורש העבודה (סער תקיעי פ"א ענין קידוש לבנה) ורגליהם רגל ישרה כמו בתפלת י"ח כמש"כ בשו"ע, ולצד מזרח דוקא. מצאתי. עכ"ל. נראה דהיינו ג"כ כדי שיהא כמו בתפלת י"ח פניו למזרח. וכעין שכתב בשו"ת זקן אהרן (קושטנדינה סוף סי' כ"ב, וז"ל: "שהאיש ראוי להיות פניו למזרח נשעת נטילה וצרכה ונענוע וכו' וזו ראייה שכל בקשותיו ומאזותיו של אדם ראוי להיות לתלפיות תל פיות שהכל פונים אליו וכו'". עכ"ל). וא"כ באוסטרליא שמתפללין לצד

מסידורי אשכנז [הערה 1].

ב. ורבותינו האחרונים כתבו להסתפק מה הטעם בזה. עיין בשו"ת בצל החכמה ח"ג סי' ס"ד שכתב, האם הוא מזרח דוקא קאמר, ולכן הוא לכו"ע, או רק משום שבמקומו (קל נעל סידור "אולר" התפלות) שהיו מתפללין כלפי מזרח, וא"כ ממילא לדידן באוסטרליא ראוי לשים פניו למערב [וכן בספר צורת הלבנה סי' ד' הערה י"ב כתב להביא צדדים בזה. דאם הוא עפ"י קבלה, א"כ הוא לכל העולם. ואם הוא משום כמו בתפלת שמו"ע, א"כ כל מקום תלוי איפה נמצא כעת, כמו שמבואר בשו"ע או"ח סי' צ"ד]. וכן בשו"ת תשובות והנהגות (ח"א סי' ר"צ) כתב שכנראה כוונת סידור "אוצר התפלות", שזה כעין תפלה שמתפללין באירופה לצד מזרח, א"כ ה"ה ברכת הלבנה.

וכן כתב להעיר בשו"ת לבושי מרדכי (תנינא או"ח סי' קי"ז) על הנוהגים לעמוד לצד מזרח אע"פ שהלבנה בדרום, דהרי מהשו"ע סי' תכ"ו משמע שיש לעמוד מול פני הלבנה כמ"ש "ותולה עיניו". וסיים, שאולי מפני החשש שכתב השל"ה יכרע ללבנה בעת שרוקד. וע"ע בשו"ת בצל החכמה ושו"ת תשובות והנהגות הנ"ל שכתבו להעיר טובא ע"ז. וסיים בשו"ת תשובות והנהגות שם, דכמדומני שהמנהג שלא מקפידים בזה כלל [שם]. ע"כ.

דוקא, וכמדומני שכן המנהג שלא מקפידים בזה כלל. עכ"ל [וע"ע בספר קידוש לבנה הנ"ל מש"כ להוסיף בזה. ואכמ"ל].

א"כ חזינן מכל הנ"ל, דמש"כ בספר יסוד ושורש העבודה וסידור "אוצר התפלות" הנ"ל, לצד מזרח, אפשר דהוא אינו בדוקא. ויתכן רק משום שבמקומותיהם בחו"ל עומדים מצד מערב, צריך להפוך פניו למזרח, אבל במקומות שעומד בחו"ל למזרח של א"י, צריך לכוין פניו למערב כמש"כ שו"ת בצל החכמה הנ"ל, או בדרום אפריקא שמתפללין לצד צפון ראוי לפנות לצד צפון בקידוש לבנה, שהוא לצד א"י כמש"כ בשו"ת תשובות והנהגות הנ"ל. או כמש"כ שם, דיש לפנות לצד מערב מפני שהשכינה במערב. או אפשר דיש כאן טעם עפ"י קבלה לפנות לצד מזרח (כמש"כ בספר לורת הלכנה הנ"ל). וא"כ אין נפק"מ אם אדם עומד באוסטרליא או בדרום אפריקא, ובכל גוונא צריך לפנות לצד מזרח. אך סיים בשו"ת תשובות והנהגות הנ"ל, שכמדומה שלא מקפידים בזה כלל. ע"כ.

בסיכום:

א. וכתב בספר יסוד ושורש העבודה (סער ט' פ"א, דין קידוש לננה), כשמקדש הלבנה יעמוד לצד מזרח דוקא. וכן הובא בסידור "אוצר התפלות" ועוד בכמה

כז. ¹*המנהג לומר קודם ברכת הלבנה את כל המזמור: *השמים מספרים כבוד אל", *ואח"כ "הללויה הללו את ה' מן השמים וגו'" עד ²"חק נתן ולא יעבור". ואח"כ יראה הלבנה והכוכבים ויאמר: *כי אראה שמין מעשה אצבעותיך וגו' *ה' אדונינו מה אדיר שמך

אורח חיים 1234567

הסדר לפני ברכת הלבנה

1. וכתב כה"ח (סופר) סי' תכ"ו סק"ד, בשם מבו"ש דף ס' ע"ד ופע"ח שער י"ט פ"ג עפ"י הסוד, לומר קודם ברכת הלבנה את הששה פסוקים הראשונים שבפרק קמ"ח בתהלים, מהללויה הללו את ה' מן השמים, עד חק נתן ולא יעבור [וע"ע בשלמי חגיגה דף רל"ב ע"ד אות י"ז]. אלא שכתב כה"ח שם, דהמנהג לומר קודם את כל פרק י"ט שבתהלים ואח"כ את פרק קמ"ח הנ"ל. ע"ש. וכן כל מה שכתבנו בגוף ההלכה למעלה, המשך הסדר, הוא מכה"ח הנ"ל. ע"ש [וכן הוא בחסד לאלפים סי' תכ"ו אות ד'. ע"ש. אך עיין בסידור בית עובד (נדיני ברכת הלבנה) שנדפס הנוסח לשם יחוד לפני אמירת כל הפסוקים]. וכ"כ בכה"ח (פאלג'י) סי' ל"ה אות ט"ו, וז"ל: "קודם ברכת הלבנה יתחיל לומר הללויה הללו את ה' מן השמים, עד חק נתן ולא יעבור, דעולה מאתים שמונים ושמונה, וזה יכון באמירת דוד מלך חי וקיים בגימטריה גם כן מאתים שמונים ושמונה (קטור שני לוחות הברית ומבוא שערם ברוך ברכת הלבנה). עכ"ל [וע"ע בא"ח ש"ש פרשת ויקרא סוף אות כ"ג]. ועיין במעשה רב (להגר"א) אות

קס"א, שאין אומרים שום פסוקים לא לפני הקידוש ולא לאחר הקידוש, רק מתחיל בא"י וכו' ומסיים סימן טוב וכו' והולך לו. עכ"ד. אך כל הפוסקים לא כתבו כוותיה. ע"כ.

2. ביאורים כוונות והנהגות בזה

א. אמירת "קול דודי הנה זה בא וגו'"

וכתב המטה משה סי' תקמ"א, שקבלה מר"י חסיד לומר קול דודי הנה זה בא וגו' דומה דודי לצבי וגו' עד מציץ מן החרכים (הוא נכ"ח סי' תכ"ו סקמ"ד). וכן הוא בשכנה"ג סי' תכ"ו אות ט' ובמג"א שם סק"ו. ע"ש. וכתב בספר חסד לאלפים סי' תכ"ו אות ד', שאחרי "חק נתן ולא יעבור", טוב לומר גם כן פסוק קול דודי הנה זה בא וגו' עד מציץ מן החרכים ואח"כ יסתכל בלבנה וכו'. עכ"ד. א"כ לפי דבריו צריך לומר זה לפני ברכת הלבנה. אבל בסידור הרש"ש (הוא נכ"ח סי' תכ"ו סקמ"ד) כתוב לאמר קול דודי הנה זה בא וכו' אחר הללו אל בקדשו וכו' (סאחר ברכת הלבנה) ואח"כ תנא דבי ישמעאל וכו' [וע"ע מש"כ כה"ח שם]. אבל ברוב

* עיין בהוספות ומילואים שבסוף הספר.

בכל הארץ". ואח"כ יאמר ³ לשם יחוד וכו' הריני בא לקיים מצות ברכת הלבנה לתקן את שורשה במקום עליון, ויהי נועם וכו'. ואח"כ יאמר ברכת הלבנה מילה במילה ובכוונה ובשמחה רבה.

123456789

הסידורים של הספרדים לא מובאים פסוקים אלו. ע"כ.

אוצר החכמה

ב. טעם לאמירת "הללו את ה' מן השמים" קודם ברכת הלבנה

עיי' לעיל בהערה 1 שהבאנו מהפע"ח שער י"ט פ"ג שכתב, דקודם ברכת הלבנה צ"ל הללויה הללו את ה' מן השמים עד חק נתן ולא יעבור. ויש טעם עפ"י סוד. והוסיף בזה בספר צורת הלבנה (סי' י"ד הערה ה'), שאפשר לתת טעם, כי במזמור הזה מוזכרים השמש והירח וכל צבא השמים שהם עבדיו ית"ש, ולא נבא לטעות ולומר שהם השולטים ח"ו. ומטעם זה יש שתיקנו לומר אחרי הברכה עלינו לשבח. ולפי"ז יובן הטעם ג"כ למנהג שכתבו ה' בית עובד וה' יבורך גבר מערכת ל' אות ט' והכה"ח אות י"ד לומר קודם הללויה מזמור השמים מספרים כבוד אל שהוא במזמור י"ט. עכ"ד. וע"ע מה שהוסיף גבי מזמור זה מהערה ו' והלאה. ואכמ"ל.

ג. חילוקי מנהגים אם להקדים הפס' "כי אראה שמיך" ל"הללו את ה'" או הפוך

וכתב בספר צורת הלבנה הנ"ל הערה י', שבמדינת תוניס נהגו לומר הפסוק

printed from Otzar Hahochma www.otzar.org

"כי אראה שמיך" לפני "הללו את ה' מן השמים". וכך נדפס בכמה סידורים היוצאים לאור במדינה ההיא [ובעירנו ג'רבה כפי"מ שראיתי אומרים אותו אחר הללויה כדברי כה"ח. אך אין אומרים פסוק מה אדוננו]. וחפשי ולא מצאתי סדר זה [להקדים פסוק כי אראה וכו']. ואפשר שטעמם, כי הפסוק כי אראה שמיך הוא קודם להללו את ה' מן השמים, כי זה בפסקא ח' וזה בפסקא קמ"ח, ולכן הקדימו אמירתו. מיהו בודאי אין מוקדם ומאוחר, וכל מנהג יש לו יסוד וכל אחד יעשה כמנהג אבותיו. עכ"ד.

נוסח "לשם יחוד" שקודם ברכת הלבנה

3. וכתב בסידור בית עובד (נסמך ברכת הלבנה), וז"ל: "קודם שיתחיל ברכת הלבנה יאמר תפלה זו: ליחדא שמא דקב"ה ושכינתיה בדחילו ורחימו ליחד שם י"ה בו"ה ביחודא שלים בשם כל ישראל, הנה אנוכי בא לקדש את החדש ירח אשר כוננת לתקן את שרשה במקום עליון להאיר פני סוכת דוד אהובך ולהתזיר העטרה ליושנה ולגרום שפע בכל העולמות ולהכרית עוצם כח הקליפות שמלופפות בהם ולהשליכם על ראש צרי ומשטיני עדת בני ישראל תפול עליהם

כח. ייש שכתבו, שלכתחילה יעמוד עד גמר הברכה במקום

הברכה. ע"ש באורך. וכן הוא מנהג הספרדים לומר כסדר הזה עפ"י הסוד [הערה 1].

ב. כתב המטה משה סי' תקמ"א, שיש קבלה מר"י חסיד לומר "קול דודי וגו' דומה דודי וגו' עד מציץ מן החרכים. וכן הוא מנהג בני אשכנז. אבל הספרדים לא נהגו לאומרו [הערה 2].

ג. ועיין בהערות 2 – 4, עוד הנהגות קודם ברכת הלבנה. ע"כ.

האם צריך לעמוד עד גמר הברכה במקום שיכול לראות הלבנה, או סגי רק שרואה הלבנה לפני שמברך

1. עיין בשו"ת שבט קהתי בהל' ר"ח סי' קמ"ט, שנשאל באם ראה הלבנה לפני שהתחיל הברכה, אם צריך לעמוד גם בשעת הברכה במקום שיכול לראות הלבנה, או כיון דראה הלבנה לפני הברכה, דיכול לילך בשעת הברכה אפילו במקום שלא יוכל לראות משם הלבנה. עד כאן תוכן השאלה. והשיב שם, דנראה שיש לפשוט ממה שהביא המג"א בסי' תכ"ו סק"א מתשובת הרדב"ז ח"א סי' שמ"א, דאם התחיל לברך על הלבנה ובאמצע הברכה נתכסה הלבנה, דגומר הברכה, וכתב ע"ז המג"א, משמע כשיוודע שתכסה תיכף לא יתחיל לברך. ע"ש.

אימתה ופחד בגדול זרועך ידמו כאבן: כי עמך מקור חיים באורך נראה אור: ויהיה נועם ה' אלהינו עלינו ומעשה ידינו וגו'". עכ"ל הסידור שם. ובכה"ח סי' תכ"ו אות י"ד כתב נוסח יותר מקוצר, וז"ל: "לשם יחוד וכו' הריני בא לקיים מצות ברכת הלבנה לתקן את שורשה במקום עליון. ויהי נועם וכו'". עכ"ל [ובנו"ב מהדו"ק יו"ד סי' צ"ג כתב להתנגד לומר הנוסח של הלשם ייחוד, וז"ל: "עד שאתה שואלני נוסח אמירתו, יותר ראוי לשאול אם נאמר כי טוב באמירתו. ולדעתי זו רעה חולה בדורינו וכו'". עכ"ל. ע"ש שהאריך בזה. אלא שרבותינו הספרדים ומהם החיד"א והבא"ח, כתבו הרבה נוסחים לכל מיני תפלות. עיין באורך בספר מורה באצבע להחיד"א ובספר לשון חכמים להבא"ח. וע"ע מש"כ החיד"א בספרו מחב"ר או"ח סי' רל"א אות א' בשם הרב סולת כלולה, שצריך שיאמר דבר זה או מצוה זו אני עושה לשם יחוד קוב"ה וכו'. וע"ע בספר צורת הלבנה סי' י"ד בהערה ב' מש"כ להוסיף בזה. ואכמ"ל]. ע"כ.

בסיכום:

א. וכתב בכה"ח (סופר) סי' תכ"ו סקי"ד, בשם מבו"ש דף ס' ע"ד ופע"ח שער י"ט פ"ג, את כל סדר קידוש לבנה לפני

שיכול לראות משם הלבנה. ובדיעבד אם ראה הלבנה קודם הברכה יכול לגמור ולברך אפילו אם עומד במקום שאינו יכול לראות את הלבנה. ולכן מי שתוך כדי הברכה נדחק לצד באופן שאינו רואה משם הלבנה, רשאי להמשיך ולברך.

שעמד במקום שהיה רואה משם את הלבנה בעת תחילת הברכה, ותוך כדי הברכה נדחק לצד באופן שאינו רואה לראות משם הלבנה, אף על פי כן רשאי להמשיך ולברך. עכ"ל [וע"ש בהערות שהביא דברי שו"ת שבט קהתי הנ"ל. וכתב עליו, דמה שהסתייע הרב שבט קהתי מדברי המהרש"ל דסומא יכול לברך ברכת הלבנה, הרי למעשה אין לסומא לברך, דספק ברכות להקל. ואינו דומה לנידון דידן, דהכא איכא סברא דכל הראוי לבילה וכו'. עכ"ד]. ושוב ראיתי בספר קידוש לבנה (פ"ג הערה י"ט) שכתב הכי. והוסיף, דזה דמי לדין אם נתכסתה הלבנה בעבים באמצע הברכה, שבדיעבד סגי אם הלבנה מגולה מתחילת הברכה, אלא שלכתחילה צריך שתהא הלבנה מגולה כל זמן הברכה, וה"ה גבי ראיית הלבנה צריך שיהא במקום שהלבנה נראית שם. עכ"ד. ע"כ.

בסיכום:

א. וכתב בשו"ת שבט קהתי (הל' ר"ח סי' קמ"ט), שלכתחילה יעמוד עד גמר הברכה במקום שיכול לראות משם הלבנה. ע"ש הביאור [הערה 1].

אלמא דבעינן שיוכל לראות הלבנה עד גמר הברכה. ולפי"ז ה"ה בשאלתינו בעינן שיעמוד עד גמר הברכה במקום שיכול לראות הלבנה עד גמר הברכה. ואע"ג דיש לחלק, דבמג"א איירי באופן שנתכסה הלבנה באמצע הברכה שלא יוכל לראות הלבנה כלל. אבל בשאלתינו אפשר לו לילך למקום שהלבנה זורחת שם ויכול לראות משם, דהא אחרים העומדים שם רואין אותה. ודומה למה דס"ל למהרש"ל דסומא מברך. ועי"ש בשע"ת דיש חולקין עליו. וע"ש שהביא מספר דבר שמואל, כשרואה הלבנה באספקלריא אינו מברך עליו מספק. ומ"מ אם אנשים מבחוץ רואים הלבנה עצמה שפיר מברך, כיון דזריחת הלבנה ניכרת לכל באותו זמן. ע"ש. וה"ג אחרים שעומדים מאחורי הבנין רואים הלבנה. מ"מ לכתחילה ודאי יקפיד שיראה הלבנה עד גמר הברכה. עכ"ד. ולכן הסיק בסוף דבריו, דהעולה להלכה: א. לכתחילה יעמוד עד גמר הברכה במקום שיכול לראות משם הלבנה. ב. ובדיעבד אם ראה הלבנה קודם הברכה, יכול לגמור ולברך אפילו אם אינו רואה אז הלבנה. עכ"ד. וע"ע בספר ילקוט יוסף סי' תכ"ו ס"ז שכתב, וז"ל: "מי

כט. ¹אחר הברכה אומרים ²ג' פעמים סימן טוב ³תהי לנו ולכל

מהמסכת סופרים שיש לומר קודם "ברוך יוצרך", ג"פ "סימן טוב". אבל בטור סי' תכ"ו כתב, וז"ל: "ואומר ג' פעמים סימן טוב תהיה וכו'". עכ"ל. ולא כתב שיש לומר ג"פ "סימן טוב" לפני שאומר "ברוך יוצרך וכו'", א"כ משמע מיניה שאומר "סימן טוב" רק פעם אחת לפני שאומר "ברוך יוצרך וכו'". וכן נראה מהשו"ע שם ס"ב כדברי הטור. ע"ש. ובא"ר שם סק"ג כתב, וז"ל: "יאמר ברוך יוצרך וכו'.

משמע רק פעם אחת. ומה שכתבו בטור ובשו"ע ואומר שלושה פעמים בסימן טוב תהיה לכל ישראל ברוך יוצרך וכו' צריך לומר דשלושה פעמים לא קאי על ברוך יוצרך. וכן משמע באבודרהם. עכ"ל. וא"כ משמע מהא"ר בדעת הטור והשו"ע, דאומר ג"פ "סימן טוב", ואילו "ברוך יוצרך" אומר רק פעם אחת. ואילו בכה"ח סקל"ז הביא, דבסידור הרש"ש כתוב לאמר אחר הברכה ג' פעמים "סימן טוב תהי לנו ולכל ישראל", ואח"כ ברוך יוצרך וכו' פעם אחת. ואח"כ אומר כשם שאנחנו מרקדים וכו' ודולג ג' פעמים ואח"כ אומר תפול עליהם וכו' ישר והפוך פעם אחת. וחוזר לומר זה הסדר ג' פעמים ואח"כ וכו'. עכ"ד. וכן נוהגים הספרדים לכפול "סימן טוב וכו'" ג' פעמים וכל הסדר מ"ברוך יוצרך" והלאה ג"פ, וכמו שכתב הרש"ש. וכתב בספר צורת הלבנה (סי' י"ד הערה ל"ח), דכנראה תיקנו את זה בגלל

ב. אלא דכתב בשו"ת הנ"ל, דכ"ז רק לכתחילה, אבל בדיעבד אם ראה הלבנה קודם הברכה, יכול לגמור ולברך אפי' אינו רואה אז את הלבנה. וכ"כ הילקוט יוסף סי' תכ"ו ס"ז, דאם נדחק לצד תוך כדי הברכה באופן שאינו רואה הלבנה, דרשאי להמשיך ולברך [שם]. ע"כ.

מקור הדין לסדר שאחר ברכת הלבנה

1. כן הוא במסכת סופרים פרק כ' הלכה ב': ואומר ג"פ סימן טוב [תהיה] לכל ישראל ברוך יוצרך ברוך עושך ברוך קונך ברוך בוראך. ורוקד ג' רקידות כנגדה ואומר ג"פ כשם שאני רוקד כנגדך ואני נוגע ביך כך אם ירקדו אחרים [להזיקני] לא יגעו בי. תפול עליהם אימתה ופחד. ולמפרע אמן אמן סלה הללויה. ואומר לחבירו ג"פ שלום וכו' [ולקמן יתבאר הגירסאות בזה]. וכן הוא בטור סי' תכ"ו ושו"ע שם ס"ב, וז"ל: "יאמר שלושה פעמים סימן טוב תהיה לכל ישראל ברוך יוצרך וכו'". עכ"ל.

כמה פעמים צריך לומר "סימן טוב תהי וכו'" ו"ברוך יוצרך וכו'"

2. איתא במסכת סופרים "ואומר ג"פ סימן טוב סימן טוב [תהיה] לכל ישראל ברוך יוצרך וכו'". א"כ משמע